

Laplands närings-, trafik- och miljöcentral
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

20 december 2012

Ref: Laplands NTM-central, yttrandebegäran, 12 november 2012, Dnro:
LAPELY/338/07.00/2010

YTTRANDE OM RECIPIENTKONTROLLPLAN AV TORNE-MUONIOÄLV VATTENDRAG FÖR 2013-2018

Recipientkontrollplan för Torne-Muonioälv för 2013-2018 baserar sig på recipientkontroll på finska sidan av vattendraget som påbörjades 2003. Vattenkvaliteten har uppföljts på olika sätt även tidigare. Till den sista kontrollplanen för 2007-2012 tillades biologisk kontroll. Recipientkontroll omfattar 13 avloppsreningsverk, en industriell anläggning och en fiskeodlingsanstalt. Kontroll av deponier eller torvtäkt ingår inte i recipientkontroll.

Punkt- och diffusbelastning inom vattenområdet har beskrivits i kontrollplanen. Punktbelastning är beräknad enligt 2011 års information från de reningsverken som är med i denna recipientkontroll. Kalkyler om diffusbelastning baserar sig på Vattenförvaltningsplanen för Torneälvens vattendrag.

Belastningsinformationen i kontrollplanen riktar sig enbart till de finska anläggningarna. På grund av detta så blir helhetsynen av belastningen inom vattendraget begränsad. Termen "sammanlagd belastning" (t.ex. i tabell 3), som används i planen innehåller sålunda inte belastning från den svenska sidan av älven. Renings- och belastningsnivåerna på svensk sida avskiljer sig i viss mån från de finska.

Gränsälvscommissionen anser att för bättre helhetsbild och kvalitet i kontrollplanen, samt för förbättrat läge inom vattendraget i framtiden, borde belastningen av punktbelastande anläggningar och dess relation till diffusbelastning betraktas tillsammans med svensk sida, dvs. på båda sidor av Torne-Muonioälven.

Gränsälvscommissionen framför att till kontrollplanen bifogas punktbelastande anläggningar på svenska sidan, t.ex. sammanställda på en karta. En helhetsbetraktelse av belastningen kunde i framtiden möjliggöra bättre synkronisering av recipientkontrollplaner vid hela Torne-Muonioälvens vattendrag. Recipientkontroll skulle i så fall medföra helhetsinformation om gränsländernas gemensamma vattendrag.

På kontrollplanens sida 14 framförs en länk till vattenkvalitetsinformation på kontrollplatser vid Torne- och Kalixälvarna (kontroll som genomförs av Torne- & Kalixälvars vattenvårdsförbund). Det vore nyttigt att framföra dessa kontrollpunkter på

kartan, åskådliggjort tillsammans med kontrollpunkter på den finska sidan. Koordinaterna finns i den nämnda vattenkvalitetsdatabasen.

Ändringstryck för kontrollplanen kan under planperioden 2013-18 kan förorsakas av miljö- eller miljöhälsoändringar, klimatförändringar och planerade betydande investeringsprojekt som sannolikt påverkar vattendragets tillstånd. Ökad mängd gruvprojekt som i framtiden har en betydlig påverkan inom vattendraget borde man iakta proaktivt i recipientkontrollplanen och med dessa anläggningar som är eller ska vara engagerade i kontrollplanen.

Ur synkroniseringens synvinkel skulle det vara bra att ha en svensk sammanfattning om de centrala observationerna, förändringarna eller trenderna vid observationsperioden i de färdiga kontrollrapporterna, för kännedom och bruk för svenska myndigheter och invånare.

Gränsälvskommisionen framför ytterligare att till resposmöten av recipientkontrollrapportering 2014 och 2017 skulle även representanter från gränsälvskommisionen kallas (i planen s. 27 deltagare vid resposmötet).

Matti Hepola
Ordförande

Johan Antti
Viceordförande

Virve Sallialmi
Sekreterare